Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0221

Ajánlás a konfliktusok megelőzése és a béke érdekében a vízügyi transznacionális kormányzás előmozdítására vonatkozóan

Az Európai Parlament 2026. június 17-i ajánlása a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez / az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, a konfliktusok megelőzése és a béke érdekében a transznacionális vízügyi kormányzás előmozdításáról (2025/2216(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel a határokat átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és használatáról szóló 1992. évi ENSZ-egyezményre (Határvízi Egyezmény),

– tekintettel a vízügyi rezilienciára vonatkozó európai stratégiáról szóló, 2025. május 7-i állásfoglalására[1],

– tekintettel a „Vízügyi rezilienciára vonatkozó európai stratégia” című, 2025. június 4-i bizottsági közleményre (COM(2025)0280),

– tekintettel a vízhez való hozzáférés mint emberi jog külső dimenziójáról szóló, 2022. október 5-i állásfoglalására[2],

– tekintettel az ENSZ 2023. évi vízügyi konferenciájára és az elfogadott vízügyi cselekvési programra, valamint az ENSZ soron következő, 2026. évi vízügyi konferenciájára,

– tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa Hivatalának „A vízhez való jog” című, 2010 augusztusában közzétett tájékoztatójára,

– tekintettel az ENSZ Vízügyi, Környezetvédelmi és Egészségügyi Egyetemi Intézetének „Global Water Bankruptcy – Living Beyond Our Hydrological Means in the Post-Crisis Era” [A globális

---

1 HL C, C/2026/576, 2026.2.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/576/oj.
2 HL C 132., 2023.4.14., 54. o.

vízrendszer kimerülése – Élet a hidrológiai lehetőségeinken túl a válság utáni időszakban] című, 2026. január 20-i jelentésére,

– tekintettel a vízügyi diplomáciáról szóló, 2018. november 19-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel a „Vízügyi kérdések az Unió külső tevékenységében” című, 2021. november 19-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel az EU 2019. június 17-i, a biztonságos ivóvízről és a megfelelő higiéniás létesítményekről szóló iránymutatásaira,

– tekintettel eljárási szabályzata 121. cikkére,

– tekintettel „Az emberi jogok és a demokrácia helyzete a világban és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikája – 2024. évi éves jelentés” című, 2025. április 2-i állásfoglalására[3],

– tekintettel „Az emberi jogok és a demokrácia helyzete a világban és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikája – 2025. évi éves jelentés” című, 2026. január 21-i állásfoglalására[4],

– tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „Vízpolitika: a fiatalok, a nők, illetve az őslakos és helyi közösségek szerepvállalásának növelése” című, 2024. december 4-i véleményére[5],

– tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A10-0150/2026),

A. mivel a víz elengedhetetlen az emberiség és a Földön élő összes életforma túléléséhez, ezért fenntartható és méltányos módon, globális közjószágként kell kezelni;

B. mivel a biztonságos ivóvízhez és a szanitációhoz való hozzáférés emberi jog, és az egészség, a stabilitás, a biztonság és a béke, valamint az élet és valamennyi emberi jog teljes körű gyakorlásának előfeltétele; mivel a rossz vízügyi irányítás, a vízhiány és az egyenlőtlen hozzáférés instabilitáshoz, konfliktusokhoz és kényszerű lakóhelyelhagyáshoz vezethet; mivel mintegy 2,2 milliárd ember még mindig nem fér hozzá biztonságosan kezelt ivóvízhez, 3,5 milliárd ember él biztonságosan kezelt szanitáció nélkül, és mintegy 4 milliárd embernek évente legalább egy hónapig súlyos vízhiánnyal kell szembenéznie;

---

3 HL C, C/2025/4390, 2025.9.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.
4 Elfogadott szövegek, P10_TA(2026)0014.
5 HL C, C/2025/769, 2025.2.11., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/769/oj.

C. mivel a nem megfelelő vízellátási és szanitációs szolgáltatások jelentősen hozzájárulnak a megelőzhető fertőző betegségek, például a kolera, a malária és az emésztőrendszeri betegségek terjedéséhez;

D. mivel az éghajlatváltozás és a fenntarthatatlan emberi tevékenység komoly fenyegetést jelent a vízkészletekre nézve, és súlyosbítja a vízhiányt; mivel a gyorsan növekvő népesség, a növekvő kereslet, valamint a fenntarthatatlan víz- és földhasználat miatt a vízkészletekre nehezedő növekvő nyomás hozzájárul a vízhiányhoz, az éhezéshez és a konfliktusokhoz;

E. mivel az elmúlt hat év mindegyikében a kontinentális vízgyűjtő területnek csak mintegy egyharmadán voltak normális vízkibocsátási körülmények; mivel az összes természeti katasztrófa 90%-a a vízhez kapcsolódik; mivel a hidrológiai ciklusok egyre kiszámíthatatlanabbá válnak, és az éghajlatváltozás hatására súlyos aszályok és pusztító árvizek közötti heves ingadozások jellemzik őket; mivel az elmúlt években a világ valamennyi gleccseres régiója jégveszteségről számolt be; mivel az emberi tevékenységek világszerte az édesvízkészletek szennyezésének jelentős részéért felelősek;

F. mivel a víz mennyisége és minősége egyaránt fontos; mivel mindkét szempont megfelelő kezelése gazdasági és társadalmi lehetőségeket teremt;

G. mivel a világ édesvízáramlásának 60%-át két vagy több ország közös, határokon átnyúló víztartó rétegei, tavai és vízgyűjtő területei teszik ki;

H. mivel az előrelépés ellenére a határokon átnyúló vízügyi együttműködés globális szinten továbbra sem elégséges; mivel a határokon átnyúló vizeken osztozó 153 ENSZ-tagállam közül csak 43 rendelkezik operatív megállapodással; mivel több mint 20 ország nem rendelkezik ilyen rendszerrel, és különösen korlátozott előrelépés tapasztalható Ázsiában és Latin-Amerikában;

I. mivel a víziközmű-ágazatban az erős vízügyi irányítás, az átláthatóság és a nyomon követés biztosítja, hogy a pénzügyi erőforrásokat közérdekű célokra és a fenntartható fejlődést támogatva használják fel;

J. mivel a vízhiány és az országok határokon átnyúló vizekkel kapcsolatos egyoldalú intézkedései, például a szennyezés, a túlzott kiaknázás, illetve az infrastruktúra kiépítése hatással lehet az e vizekkel határos valamennyi államra; mivel a vízhez való hozzáféréssel kapcsolatos viták szélesebb körű konfliktusokat táplálnak és táplálhatnak, és gazdasági összeomláshoz vezethetnek, ami súlyos következményekkel jár a regionális stabilitásra és az emberek biztonságára nézve;

K. mivel az elmúlt években a vízzel kapcsolatos konfliktusok meghaladták az együttműködést; mivel annak ellenére, hogy az elmúlt évtizedben előrelépés történt az ivóvíz és a szanitáció biztosítása terén, világszerte emberek milliárdjai még mindig nem férnek hozzá az alapvető víz-, szanitációs és higiéniás szolgáltatásokhoz, ami a betegségek és a mélyebb társadalmi kirekesztés kockázatának teszi ki őket; mivel bizonyos csoportokat, nevezetesen a nőket, a gyermekeket, a menekülteket, az őslakos népeket, a hátrányos helyzetű közösségeket, a fogyatékossággal élőket és más csoportokat gyakran figyelmen kívül hagynak vagy hátrányos megkülönböztetéssel szembesülnek a vízellátási és szennyvízelvezetési infrastruktúra tervezése és fejlesztése során; mivel a környezetkárosodás és az éghajlattal kapcsolatos kockázatok általában aránytalanul sújtják a szegény és marginalizált közösségeket; mivel ezeket a feltételeket a bűnözői hálózatok, a terrorista szervezetek és a helyi milíciák egyre inkább kihasználják befolyásuk megerősítése és céljaik előmozdítása érdekében;

L. mivel csak a vízkészletekhez való méltányos és fenntartható hozzáférés biztosíthatja a hosszú távú kiszámíthatóságot mindenki számára; mivel a vízkészletekkel kapcsolatos stratégiai transznacionális együttműködés lehetővé teszi az emberi tevékenységek fenntartható irányítását és a kiszámíthatatlan hidrológiai ciklusokra való közös felkészülést, amely valamennyi szomszéd számára előnyös;

M. mivel a földközi-tengeri paktum a megerősített regionális együttműködés kerete; mivel a vízdiplomáciát fel kell venni a paktum kiemelt intézkedései közé, tekintettel a Földközi-tenger közös vízkészleteire nehezedő növekvő nyomásra, többek között az olyan régiókban, mint a Földközi-tenger keleti térsége és Észak-Afrika; mivel az együttműködésen alapuló vízgazdálkodást, a közös infrastrukturális projekteket és a határokon átnyúló erőforrásokról folytatott párbeszédet a konfliktusmegelőzés, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia és a fenntartható fejlődés fontos eszközeként kell elismerni;

N. mivel a fegyveres konfliktusok és a megszállás jelentősen megzavarják a vízhez való hozzáférést és a transznacionális vízügyi együttműködést;

O. mivel a fenntartható vízgazdálkodásra vonatkozó globális szintű politikai kötelezettségvállalásokat nem kísérte a szükséges helyi szintű finanszírozás, illetve fellépés;

P. mivel a nemzetközi humanitárius jog, különösen a genfi egyezmények 1977. évi kiegészítő jegyzőkönyvei kifejezett védelmet biztosítanak a gátak és más „veszélyes erőket tartalmazó létesítmények” számára; mivel a víz fegyverként való felhasználása, beleértve a vízrendszerek és -létesítmények célba vételét vagy az

ebből eredő környezeti károkat, az emberi jogok súlyos megsértésének minősül, és emberiesség elleni bűncselekménynek és ökocídiumnak minősülhet;

Q. mivel napjaink hadviselése egyre inkább magában foglalja a vízellátás és a vízügyi infrastruktúra szándékos célba vételét és fegyverként való felhasználását, amint azt legutóbb az is bizonyította, hogy Oroszország 2023-ban lerombolta az ukrajnai Kahovka-gátat; mivel a Kahovka-gát lerombolása súlyos környezeti károkat okozott, többek között áradásokat, az édesvízkészletek szennyezését, a biológiai sokféleség csökkenését és az ökoszisztémák hosszú távú károsodását, haláleseteket eredményezett és a polgári lakosság tömeges lakóhelyelhagyását okozta, és megfosztotta őket a biztonságos ivóvízhez és a megélhetéshez való hozzáféréstől; mivel a gát lerombolása komoly kockázatot jelentett a közeli zaporizzsjai atomerőmű nukleáris biztonságára nézve; mivel Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja következtében Ukrajnában jelenleg mintegy 1,7 millió gyermek nem rendelkezik megbízható hozzáféréssel a biztonságos vízhez;

R. mivel a Parlament a lehető leghatározottabban elítélte, hogy Oroszország háborús fegyverként felhasználva szándékosan lerombolja a vízügyi infrastruktúrát, beleértve a gátakat is; mivel a pusztítás súlyos környezeti károkat okozott, aláásta a vízbiztonságot és veszélyeztette a polgári lakosságot; mivel az ilyen cselekmények a nemzetközi jog megsértésének minősülnek, és megkövetelik a felelősök teljes körű elszámoltathatóságát; mivel a Bizottság és az uniós tagállamok továbbra is segítséget nyújtanak Ukrajnának az elkövetőkkel szembeni nyomozásban annak érdekében, hogy háborús bűncselekmények és emberiesség elleni bűncselekmények miatt büntetőeljárás alá lehessen vonni őket;

S. mivel az EU támogatja a közös izraeli-palesztin vízügyi irányítási mechanizmusokat, beleértve a meglévő keretek, például a Vízügyi Vegyes Bizottság újraindítását a méltányos vízelosztás, a jobb átláthatóság és a hatékony infrastruktúrafejlesztés előmozdítása érdekében; mivel a közös vízkészletekhez való egyenlőtlen hozzáférés továbbra is az instabilitás strukturális mozgatórugója a Közel-Keleten, különösen a Jordán-folyó medencéjében, ahol a palesztin közösségek számára biztosított elosztás és ellenőrzés terén fennálló múltbeli és folyamatos egyensúlyhiányok elmélyítik a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségeket; mivel a meglévő megállapodások értelmében az izraeli hatóságok tényleges ellenőrzést gyakorolnak a Ciszjordániában található és onnan eredő vízkészletek többsége felett;

T. mivel az Izrael és a Hamász közötti konfliktus következtében a Gázai övezetben jelentős arányban megsemmisült a vízellátási, szennyvízelvezetési és higiéniai infrastruktúra, beleértve a sótalanító üzemeket, a szennyvíztisztító létesítményeket és az

elosztóhálózatokat, aminek következtében a lakosság nagy része nem fér hozzá megbízhatóan a biztonságos ivóvízhez, ami súlyosbítja a humanitárius szükségleteket; mivel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala (OHCHR) 2025 júliusában arról számolt be, hogy Gáza vízellátási és szanitációs infrastruktúrájának 89%-a megrongálódott vagy megsemmisült, ami a háztartások több mint 90%-ának vízellátását bizonytalanná tette; mivel a kritikus vízügyi infrastruktúra – többek között a csővezetékek, sótalanító egységek és szennyvíztisztító telepek – helyreállításához és újjáépítéséhez gyors és akadálytalan anyag- és üzemanyagszállításra, valamint technikai segítségnyújtásra van szükség;

U. mivel a Törökország által a délkelet-anatóliai projekt (GAP) keretében végrehajtott nagyszabású gátprojektek – köztük az Ilısu-gát – határokon átnyúló hatásai hatással voltak a Tigris és az Eufrátesz folyók alsó folyására, és hozzájárultak a vízhiányhoz, a mezőgazdasági veszteségekhez és a környezetkárosodáshoz Irakban és Szíriában; mivel a török, iraki és szíriai érdekelt feleknek strukturált és inkluzív, az egész vízgyűjtő területre kiterjedő párbeszédet kell folytatniuk a Tigris-Eufrátesz folyórendszer kezeléséről, amely a nemzetközi vízjog elvein alapul, beleértve a méltányos és észszerű használatot és a jelentős károkozás elkerülésének kötelezettségét;

V. mivel a Nagy Etióp Reneszánsz Duzzasztógát 2025-ös befejezését és átadását követően továbbra is fennállnak az Egyiptom és Etiópia közötti feszültségek, amelyek jelentősen befolyásolhatják a Nílus-medence hidropolitikai egyensúlyát; mivel az ENSZ Biztonsági Tanácsa több alkalommal is megvitatta a Nagy Etióp Reneszánsz Duzzasztógát kérdését; mivel minden érintett félnek tartózkodnia kell az olyan egyoldalú intézkedésektől, amelyek súlyosbíthatják a feszültségeket, és prioritásként kell kezelnie a bizalomépítő lépéseket, beleértve a gátak működésének átláthatóságát és a vízáramlás előrejelzésével kapcsolatos technikai együttműködést;

W. mivel az Araksz-folyó létfontosságú Örményország és Azerbajdzsán számára a mezőgazdaság, a gazdasági fejlődés és az ivóvíz szempontjából, miközben az Araksz-folyó vízminősége és vízmennyisége egyre nagyobb nyomás alatt áll; mivel egy jövőbeli, Örményország és Azerbajdzsán között létrejövő, a két ország közös határon átnyúló víztestét szabályozó megállapodás – amely magában foglalná az adatmegosztás, a közös monitoring, a gátbiztonság, valamint a mezőgazdasági és polgári célú vízfelhasználás méltányos és fenntartható elosztásának mechanizmusait – lehetővé tenné, hogy a folyó ahelyett, hogy az instabilitás forrása lenne, közös erőforrásként szolgáljon;

X. mivel a folyók és a tengeri áramlatok által szállított szennyezés és hulladék felhalmozódhat más államok partjainál, környezeti,

gazdasági és társadalmi károkat okozva, többek között a turizmusban és a halászatban;

Y. mivel a vízhiány és a vízkészletek romlása tömeges lakóhelyelhagyáshoz és kényszerű migrációhoz is vezethet, súlyosbítva az élelmiszerellátás bizonytalanságát, a szegénységet és az instabilitást a legsebezhetőbb régiókban; mivel a migráció kiváltó okai kezelésének egyik eszköze a vízgazdálkodás javítása a harmadik országokban;

Z. mivel a konfliktus sújtotta területeken a fegyveres állami és nem állami szereplők a legyengült lakosságot kihasználva a vízkészletek ellenőrzése révén szereznek legitimitást; mivel a vízinfrastruktúrához való hozzáférést és a vízinfrastruktúra ellenőrzését egyre inkább politikai nyomásgyakorlási, kényszerítő vagy háborús eszközként használják;

AA. mivel a köz- és magánszféra közötti partnerségeknek elő kell mozdítaniuk a vízhez, a szanitációhoz és a higiéniához való jobb és megfizethetőbb hozzáférést mindenki számára, különösen a vízügyi infrastruktúrák létrehozása, valamint hatékony és fenntartható karbantartása és kezelése terén; mivel az állami beruházásoknak és politikáknak ösztönözniük kell és elő kell mozdítaniuk, hogy a magánszektor olyan technológiákba és gazdálkodási gyakorlatokba fektessen be, amelyek fokozzák a fenntartható gazdasági tevékenységet;

1. a következő ajánlásokat fogalmazza meg a Tanács, a Bizottság, illetve a Bizottság alelnöke / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője felé:

   a) növeljék a transznacionális vízügyi irányítás szerepét az EU külső tevékenységében, hogy az jelentősen hozzájáruljon a konfliktusok megelőzéséhez, megoldásához és a bizalomépítéshez regionális, nemzeti és nemzetközi szinten, különösen az éghajlatváltozás hatásainak kitett és már most is vízhiánnyal küzdő területeken, különösen a stratégiai jelentőségű régiókban; kifejezetten ismerjék el a vízhiányt mint jelentős biztonsági, geopolitikai és humanitárius kockázati tényezőt, és teljes mértékben építsék be a vízzel kapcsolatos konfliktusok megelőzését az EU kül-, biztonság- és fejlesztési politikájába;

   b) kezeljék a határokon átnyúló vízgyűjtőkön osztozó kormányok közötti operatív megállapodások hiányát, és bocsássanak rendelkezésre minden szükséges uniós szakértelmet, valamint technikai és pénzügyi támogatást annak érdekében, hogy támogassa a kormányokat az ilyen megállapodások, valamint a vízgyűjtőkkel foglalkozó szervezetek létrehozásában és végrehajtásában, teljes mértékben tiszteletben tartva

ugyanakkor a partnerországok szuverenitását és a vízkészlet-gazdálkodással kapcsolatos elsődleges felelősségüket a feszültségek vagy konfliktusok kockázatának csökkentése, az együttműködés előmozdítása és a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás fokozása érdekében; következetesen vessék fel a transznacionális vízügyi irányítással kapcsolatos kérdéseket a partnerországokkal folytatott kétoldalú uniós párbeszédek során;

c) támogassák a partnerországok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy megteremtsék az együttműködésen alapuló vízgazdálkodáshoz szükséges jogi környezetet és támogató politikát, és erősítsék meg a transznacionális vízügyi irányítás szerepét az EU külső tevékenységében és diplomáciájában; e célból biztosítsák az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) és a világszerte működő uniós küldöttségek számára a megfelelő pénzügyi és emberi erőforrásokat a partnerországokon belüli és azok közötti, határokon átnyúló vízgazdálkodás helyszíni támogatásához, valamint a kék diplomácia fejlesztésének és végrehajtásának előmozdításához;

d) biztosítsák az EU határokon átnyúló vízgazdálkodásának megfelelő és hatékony finanszírozását az EU külső fellépéseiben a következő többéves pénzügyi kereten belül a Globális Európa és a Global Gateway eszközök révén; erősítsék meg a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférésre irányuló uniós külső beruházások testreszabását az instabil és konfliktus sújtotta környezetekben a béke és a reziliencia támogatása érdekében, többek között az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens és fenntartható vízgazdálkodáshoz és a szennyvízelvezetési infrastruktúrához való globális hozzáférés finanszírozásának növelése révén; biztosítsák, hogy az uniós fejlesztési együttműködési és külpolitikai eszközök – köztük az Európai Beruházási Bank – által finanszírozott infrastrukturális és energetikai projektek továbbra is teljes mértékben összhangban legyenek a nemzetközi joggal, ne ássák alá a határokon átnyúló vízügyi kapcsolatokat, az egyenlő hozzáférést és a fenntartható gazdálkodást, és könnyítsék meg az emberek, különösen az őslakos népek földjeikhez való hozzáférését; hangolják össze a finanszírozást a vízügyi rezilienciára vonatkozó első európai stratégia kiemelt globális intézkedéseivel;

e) ismerjék el és erősítsék meg a környezetvédelmi jogvédők és a civil társadalmi szervezetek által a vízmegőrzés, az egyenlő hozzáférés és a határokon átnyúló vízügyi irányítás érdekében végzett kulcsfontosságú munka támogatását; szorosan vonják be a helyi környezetvédelmi jogvédőket és a civil társadalmi szervezeteket a nem uniós országok transznacionális vízügyi irányításához nyújtott uniós támogatásba, és mozdítsák elő

biztonságukat és szabadságukat, hogy erőszak és megfélemlítés nélkül működhessenek; növeljék a vízdiplomácia, a konfliktusmegelőzés és a határokon átnyúló vízügyi együttműködés területén tevékenykedő nem kormányzati szervezeteknek nyújtott támogatást, különösen az instabil és konfliktus sújtotta régiókban, elismerve fontos szerepüket a helyi és regionális szintű párbeszéd elősegítésében, a közösségi alapú vízgazdálkodás támogatásában, a bizalomépítés előmozdításában, valamint a fenntartható és inkluzív vízügyi irányítási kezdeményezésekhez való hozzájárulásban;

f) az „Európa együtt” megközelítés révén terjesszék ki a határokon átnyúló uniós vízügyi irányítási projektek földrajzi hatályát Afrika és Közép-Ázsia bizonyos részein túl az amerikai kontinensre, a Közel-Keletre és Észak-Afrikára, valamint Kelet- és Dél-Ázsiára, különösen amennyiben a vízellátás bizonytalansága hozzájárulhat az instabilitáshoz és a lakóhelyelhagyáshoz;

g) erősítsék meg a fenntartható víz- és szennyvízgazdálkodást az infrastruktúra, a technológiák és a szakértelem terén folytatott együttműködés partnerségekbe és fejlesztési programokba való módszeres beépítése révén; többek között a helyi hatóságokkal, közszolgáltatásokkal, civil társadalommal és közösségi alapú szervezetekkel létrehozott partnerségek keretében támogassák a partnerországokban a kapacitásépítést és az intézmények megerősítését a víziközmű-szolgáltatások tervezésének, irányításának és karbantartásának javítása érdekében; az infrastrukturális beruházásokat igazítsák hozzá a helyi és történelmi körülményekhez annak érdekében, hogy a víz a béke és a stabilitás eszközévé váljon;

h) erősítsék meg a vízzel kapcsolatos többoldalú együttműködést, különösen az ENSZ-en belül, az ENSZ vízügyi egyezménye egyetemesebb alkalmazásának folytatása és fokozása, valamint a fenntartható fejlődési célok, különösen a tiszta vízre és a szanitációra vonatkozó 6. fenntartható fejlődési cél végrehajtásának támogatása révén, valamint az azokhoz való hozzáférés terén az országok között és az országokon belül mutatkozó jelentős egyenlőtlenségek kezelése révén; biztosítsák az ENSZ 2023. évi vízügyi konferenciáján tett uniós kötelezettségvállalások folyamatos végrehajtását, fenntartva ugyanakkor ezeket a törekvéseket és intézkedéseket az ENSZ 2026. évi vízügyi konferenciájának előkészítése során; fokozzák a többszintű párbeszédet a konfliktusnak kitett medencékben található országokkal, beleértve a csúcstalálkozókat és a közös kezdeményezéseket, valamint a hosszú távú együttműködési formákat;

i) hangsúlyozzák, hogy a hatékony, határokon átnyúló vízügyi irányítás a biológiai sokféleség és az éghajlat megőrzésétől függ, és erre tekintettel szorgalmazzák, hogy a vízgazdálkodás elsősorban a környezeti – mint a növények, állatok és emberek alapvető szükséglete – érdekekre reagáljon, és a közérdeken, valamint a közös közjavakon és a globális javakon alapuló logika vezérelje;

j) a stabilitás előmozdításának eszközeként erősítsék meg a globális vízgazdálkodás rezilienciáját a vízügyi rezilienciára vonatkozó uniós stratégia hatékony végrehajtása révén, különös tekintettel a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés legalább 70 millió ember számára történő támogatását, valamint a globális vízügyi irányítás és az olyan többoldalú fórumokon való szerepvállalás megerősítését célzó globális fellépésekre, mint a G7-ek, a G20-ak és a bakui párbeszéd a víz éghajlat-politikában betöltött szerepéről;

k) fektessenek be a határokon átnyúló vízgazdálkodás nemzetközi előmozdítására irányuló valamennyi folyamatban lévő uniós támogatás átláthatóbb áttekintésébe, és biztosítsák valamennyi érintett főigazgatóságon belül, valamint az EKSZ és a Bizottság között az összes munka és finanszírozás koherenciáját és észszerűsítését, biztosítva ugyanakkor, hogy a különböző programok kiegészítsék egymást, és ne legyenek átfedésben; erősítsék meg a határokon átnyúló vízügyi együttműködés terén tett uniós erőfeszítésekkel és eredményekkel kapcsolatos kommunikációt annak érdekében, hogy láthatóbbá váljon ez az alapvető eszköz és az EU vezető szerepe annak végrehajtásában;

l) mozdítsák elő a fokozott nemzetközi együttműködést, többek között a vízgyűjtő területek szervezeteinek szintjén, a növekvő vízválság kezelése érdekében; biztosítsák és javítsák a tiszta és jó minőségű vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférést; mozdítsák elő a fenntartható vízgazdálkodást, növeljék a víz újrafelhasználását, kezeljék a vízszennyezést, a túlzott felhasználást és a hulladékot, valamint hajtsanak végre különböző innovatív vízügyi technológiákat, többek között természetalapú megoldásokat;

m) biztosítsák, hogy az uniós vízügyi kezdeményezések világszerte kezeljék a továbbra is fennálló adathiányt és a kormányok közötti adatmegosztás hiányát azáltal, hogy a partnerországokat technikai és fizikai erőforrásokkal látják el a vízszint és a határokon átnyúló vízgyűjtő területek minőségének hatékony nyomon követéséhez, valamint a kompatibilitás növelése érdekében a partnerországok közötti adatcsere és az adatgyűjtésre vonatkozó közös normák előmozdítása révén; hiteles és megbízható szereplőként segítsék elő a megbízható vízügyi információk cseréjét a kormányok, az érdekelt felek és a

nyilvánosság között a vízhiányos és nagy feszültségű környezetben, beleértve azokat az eseteket is, amikor az információk megosztása biztonsági okokból érzékeny kérdésnek minősül; építsenek a vonatkozó uniós tapasztalatokra, programokra, gyakorlatokra és stratégiákra a bevált gyakorlatok regionális és nemzeti szereplők közötti megosztásának megerősítése érdekében, a vonatkozó uniós programokra, gyakorlatokra és stratégiákra építve;

n) mozdítsák elő a kormányközi és regionális együttműködési eszközöket a vízkészlet-gazdálkodás terén, különös tekintettel a méltányos vízelosztás biztosítására, és támogassák a helyi és közösségi szintű irányítási struktúrákat; mérlegeljék a köz- és magánszféra közötti partnerségek támogatását, amennyiben azok hozzájárulnak a hatékony vízgazdálkodáshoz, valamint a vízhez, a szanitációhoz és a higiéniához való megfizethetőbb hozzáféréshez mindenki számára; ösztönözzék az olyan technológiákba és gazdálkodási gyakorlatokba történő beruházásokat, amelyek fokozzák a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok alkalmazását a növénytermesztésben, az állattenyésztésben és a haltermelésben mind a mezőgazdasági kistermelők, mind a nagyobb vállalatok részéről;

o) hangsúlyozzák a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia és az uniós szakpolitikák partnerországok fejlesztési prioritásaival való összehangolásának elvét, a helyi erőforrásokra gyakorolt hatásuk értékelése alapján, annak érdekében, hogy közösen elkerüljék a vízkészletek kimerülését vagy szennyezését a nem uniós országokban;

p) fokozzák az integrált vízkészlet-gazdálkodás mint olyan alapvető eszköz végrehajtását, amely előmozdítja a víz, a föld és a kapcsolódó erőforrások összehangolt fejlesztését és fenntartható kezelését, határokon átnyúlóan is, a 6.5.2. fenntartható fejlődési céllal összhangban, a part menti államok kölcsönös előnyére, valamint kiemelve a víz, az energia, az élelmiszer és az ökoszisztéma közötti kapcsolat fontosságát a vízzel kapcsolatos szinergiák és kompromisszumok kezelésében az EU külső fellépései során;

q) erősítsék meg az uniós nyomonkövetési és korai előrejelző kapacitásokat a digitalizáció és a modern technológiák – többek között a műholdas megfigyelés és a szennyezés valós idejű nyomon követése – révén, amelyek elengedhetetlenek a határokon átnyúló szennyezés megelőzéséhez és leküzdéséhez, valamint a katasztrófakockázat-csökkentés támogatásához; világszerte erősítsék meg a vízhiány és a vízzel kapcsolatos konfliktuskockázatok – például a víz és a vízinfrastruktúra fegyverként való felhasználása és a vízhez való hozzáférés szándékos megtagadása – nyomon követését, és ezt a nyomon

követést építsék be az EKSZ válságreagálási központjának konfliktusmegelőzési rendszereibe;

r) ösztönözzék és finanszírozzák a határokon átnyúló fenntartható vízgazdálkodással, a vízmegosztással, az együttműködéssel és az innovációval kapcsolatos kutatást, többek között a Horizont Európa programon keresztül, valamint tárjanak fel olyan újonnan felmerülő kihívásokat, mint az időjárás-módosító tevékenységek;

s) fontolják meg, hogy megbízzák az EU emberi jogi különleges képviselőjét a vízzel kapcsolatos konfliktusok megelőzésével és megoldásával, a vízügyi együttműködés és a jogállamiság előmozdításával, valamint a vízforrások és -rendszerek védelmével, többek között fegyveres konfliktusok idején és határokon átnyúló helyzetekben is, és hogy az EU nevében vezesse a vízi ökoszisztémák védelmére és helyreállítására irányuló nemzetközi erőfeszítéseket a 6. fenntartható fejlődési céllal összhangban, mivel a vízgazdálkodás rezilienciája elengedhetetlen a jelenlegi és jövőbeli egészségügyi, élelmezési, energetikai és biztonsági válságok kezeléséhez; konzultáljanak a Parlamenttel az EU emberi jogi különleges képviselője munkáját támogató megbízatásról, erőforrásokról és együttműködési megállapodásokról;

t) erősítsék meg a nemzetközi jog és az illetékes nemzetközi bíróságok szerepét, és a transznacionális víztestekkel kapcsolatos viták megoldásának elsődleges eszközeiként mozdítsák elő a párbeszédet, a közvetítést és a regionális megoldásokat, és ezáltal biztosítsák az érintett vizekkel határos valamennyi állam jogi kötelezettségeinek egyértelműségét és elszámoltathatóságát; szisztematikusan ítéljék el a víz konfliktushelyzetekben fegyverként való használatát; gondoskodjanak arról, hogy az elkövetőket felelősségre vonják;

u) támogassák az olyan jogi kezdeményezéseket, amelyek célja az igazságszolgáltatás és a kártérítés biztosítása a vízkészletek és az infrastruktúra szándékos célbavétele és megsemmisítése miatt;

2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az ajánlást a Tanácsnak, a Bizottságnak és a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének.